

A Fővárosi Ítéltábla a NAGY VIKTÓRIA ÜGYVÉDI IRODA által képviselt felperesnek alperes ellen tartozás megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2012. május 2. napján meghozott 15.G.40.120/2011/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy kötelezi az alperest, 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 600.000 (hatszázezer) forintot, és annak 2011. augusztus 30. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 30.000 (harmincezer) forint + ÁFA elsőfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint le nem rótt kereseti illetéket; mellőzi a felperes illetékfizetésre kötelezését, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 15.000 (tizenötezer) forint + ÁFA összegű másodfokú perköltséget; valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Cg.... cégjegyzékszámom bejegyzett felperesnek a társaság alapításától kezdődően a tagja és önálló képviseleti joggal ügyvezetője az alperes és annak házastársa volt.

A felperes 2010. június 25-én kiadási pénztárbizonylatot állított ki, mely szerint az alperes részére „tagi kölcsön visszafizetése” címén 600.000 forintot kifizetett; a bizonylat szerinti összeg átvételét az alperes aláírásával igazolta az okiraton.

A Fejér Megyei Bíróság 2010. július 27-én beérkezett felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem alapján, 2011. január 11. napján kelt 7.Fpk..../8. számú végzésével a felperes felszámolását rendelte el, melynek közzétételére 2011. március 19. napján került sor.

A felperes 2011. augusztus 19-én kelt levelében felszólította az alperest a részére tagi kölcsönként kifizetett 600.000 forint visszafizetésére, eredménytelenül.

A felperes 2011. augusztus 30. napján beérkezett keresetében arra hivatkozott, amennyiben az alperes a tagi kölcsönkövetelését a felszámolási eljárásban érvényesíti, az „h” kategóriás lett volna. Ezen kielégítési ranghelyet a saját javára kedvezően mozdította el azzal, hogy a felszámolási eljárás kezdő időpontját megelőzően részére a tagi kölcsönt visszafizettette, holott tisztában kellett lennie, hogy ezzel a hitelezők fedezetét elvonja. Álláspontja szerint a Cstv. 40. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, erre alapítottnan kérte annak megállapítását, hogy az alperes a tagi kölcsön visszafizettetésével a felperes pénzéből saját hitele törlesztésével megvalósította az előnyben részesítését, kérte kötelezni az alperest 600.000 forint felszámolási vagyona történő visszafizetésére, valamint annak 2011. március 19. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére is igényt támasztott.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte; azt állította, hogy tagi kölcsönt nem nyújtott, a tényleges hitelező ... a felperes alkalmazottja volt, aki a társaság átmeneti fizetési nehézségei áthidalására nyújtott 600.000 forint kölcsönt, melyet eredetileg 2010. április 30-ig, majd a módosítás szerint 2010. május 16-ig kellett visszafizetni. A kiadási pénztárbizonylat kiállításakor, 2010. június 25-én ezen kölcsön visszafizetése céljából vette fel a társaságtól a 600.000 forintot és adta át ...nak. A felperes és ... közötti bizalmi kapcsolatra és a kölcsön alacsony összegére figyelemmel a szerződést szóban kötötték meg, emiatt sem tartották fontosnak, hogy a be- és kifizetési bizonylatokon a nevét szerepeltessék.

Az elsőfokú bíróság 2012. május 2. napján kelt 15.G.40.120/2011/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte az államnak 36.000 forint feljegyzett illeték adóhatósági felhívásra történő megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a kiadási pénztárbizonylat és ... tanúvallomása alapján arra vont következtést, nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy az alperes lett volna a tagi kölcsön nyújtója, a cég hitelezője. ... a tanúvallomásában előadta, hogy 2010. év eleje körül a téli időszak gyenge bolti forgalmára tekintettel nyújtott a korábban általa örökölt 1.000.000 forintból 600.000 forint kölcsönt a felperesnek 2-3 hónapos lejáratra; az alperessel és annak házastársával fennálló bizalmi viszonyra tekintettel az ügyletről szóban állapodtak meg, nem tudott arról, hogy a felperes könyvelésében ezen összeg - melynek törlesztését elismerte - milyen módon, illetve, hogy tagi kölcsönként volt nyilvántartva.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tanú ugyan nem tekinthető elfogulatlanak, azonban önmagában a kiadási pénztárbizonylatra nem alapítható a tagi hitelezés megtörténte. Utalt arra is, hogy a számviteli törvény szerint a kölcsönről a cég

könyvelésében írásbeli szerződésnek kellett volna lennie, ennek elmaradása jogsértő, ugyanakkor nem életszerűtlen az az alperesi védekezés, amely szerint nem volt jelentősége annak, hogy a megállapodást írásba foglalják-e, rövid lejáratra kérték a kölcsönösszeget, így annak adminisztrálását nagyvonalúan kezelték.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kiadási pénztárbizonylatban foglaltakkal szemben a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperes bizonyíthatott; a rendelkezésre álló bizonyítás eredménye alapján nem volt megállapítható, hogy a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti speciális kölcsönszerződés a peres felek között jött volna létre, illetőleg az sem, hogy az alperes hitelezőnek minősülne.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, keresetének történő helyt adást kért. Az elsőfokú eljárás során tett tényelődása és arra alapított jogi okfejtése fenntartása és megismétlése mellett állította, hogy az elsőfokú bíróság a kiadási pénztárbizonylatban foglaltak ellenére tévesen vont következtetést arra, hogy nem az alperes, hanem ..., felperes volt dolgozója nyújtotta a kölcsönt. Álláspontja szerint a 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdése, 165. § (1)-(2) bekezdése, 166. § (2)-(3) bekezdése értelmében a kiadási pénztárbizonylat a hitelező kilétét egyértelműen bizonyítja, így a tanúvallomás nem lehet alkalmas az okirat tartalmának a megdöntésére. Utalt arra is, hogy a gazdasági életben az okirati elv az elsődleges, kizárólag bizonylattal alátámasztott adatok alapján kerülhet sor könnyviteli nyilvántartásokban történő adatrögzítésre. A felperes a könyveiben bizonyítottan szerepeltette a tagi kölcsönt, a kiadási pénztárbizonylat pedig annak visszafizetését támasztja alá. Az elsőfokú bíróság is utalt arra, hogy jogsértő a kölcsönszerződés hiánya, ez azonban a kiadási pénztárbizonylatban foglaltakat nem teszi semmissé. Kifogásolta a felperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság olyan tanú vallomását vette figyelembe a döntés meghozatalakor, akivel kapcsolatban az elfogulatlanság hiányát megállapította.

Az elsőfokú bíróság ítélete nem megengedett módon feltételezéseken alapul, annak ellenére, hogy a felperes konkrét, okiraton alapuló követelést támasztott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése túlnyomórészt, az alábbiak szerint megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, abból azonban az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (2) bekezdése szerinti egyik jogszabályi feltétel teljesülésének a hiányára alapítottan tévesen vont következtetést a kereset teljes alaptalanságára.

A Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti visszakövetelési jog Cstv. 40. § (1) bekezdésében előírt határidőn belüli érvényesítése során azt kell a bíróságnak vizsgálnia, hogy a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző hatvan napon belül és azt követően nyújtott szolgáltatás eredménye az adott hitelezőt előnyben részesítette-e a többihez

képest, és a nyújtott szolgáltatás a rendes gazdálkodás körébe nem tartozónak minősült-e.

Abból, hogy az elsőfokú bíróság felperes érvényesített jogát érdemben vizsgálta az következik, hogy helytállóan a visszakövetelési joggyakorlást határidőben előterjesztettnek fogadta el; nem tévedett, amikor a keresettel vitatott szolgáltatásnyújtás időbeliségét is rendben lévőnek találta, azonban a hitelezői előnyben részesítés vizsgálata körében a lefolytatott bizonyítási eredmények téves értékelésével vont következtetést alperes hitelezői minősége hiányára.

... tanú vallomásából kitűnően munkáltatója átmeneti pénzügyi nehézségéről tudomást szerezve, kifejezetten az alpereshez és annak házastársához régóta fűződő baráti viszonyra tekintettel, utóbbiak kérésére adott át a kezeikhez kölcsön céljából 600.000 forintot, ugyanakkor semmilyen jelentőséget nem tulajdonított annak, hogy ez a „kisegítés” a felpereshez közvetlenül jut-e el, a gazdálkodásában ténylegesen hogyan jelenik meg, ezen összegre vonatkozóan a kölcsönadói minőségét nyilvántartják-e, mindezt az alperesre és annak házastársára bízta, a számára a visszafizetést a személyük garantálta.

A fenti tanúvallomásból következően a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem volt akadálya annak, hogy a kölcsönösszeggel az alperes önállóan rendelkezve, azt a saját nevében adja tovább kölcsön az azt elfogadó felperesnek, ezáltal közöttük tagi kölcsön jogviszonyt teremtve.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a peres felek közötti tagi kölcsön jogviszony létrehozására irányuló, a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti akarategyezőséget támasztja alá az, hogy ezen kölcsönösszeget az F/4. alatt csatolt részletes főkönyvi kivonat szerint tagi kölcsönként tartották nyilván, a be- és a kifizetésekor egyaránt tagi kölcsön nyújtójaként nevesítették az alperest.

Osztotta a Fővárosi Ítéltábla a felperes azon fellebbezési érvelését, hogy az F/2. alatti kiadási pénztárbizonylat a 2000. évi C. törvény 165. § (1) bekezdése szerinti számviteli bizonylat, melynek a 166. § (2) bekezdése szerint tartalmilag is hitelesnek, megbízhatónak és helytállónak kell lennie.

A tagi kölcsön nyilvántartásának, az alperes nevére történő bizonylatolásnak nem életszerű és elfogadható indoka az, hogy az alperes sem tulajdonított jelentőséget a ... által rendelkezésére bocsátott kölcsön dokumentálásának; a személyes jó kapcsolatból és bizalmi viszonyból éppen nem a tagi kölcsönnyújtás hiánya, hanem annak lehetősége következik, mellyel az alperes a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok szerint élt, ezt megdönteni a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint ráháruló bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta, figyelemmel arra, hogy védekezése alátámasztására a tanú meghallgatásán felül további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, bizonyítékot nem csatolt. Ezzel szemben a felperes és az alperes közötti tagi kölcsön jogviszony fennálltát egyértelműen bizonyítja a kiadási pénztárbizonylat, amelyet maga az alperes is a tagi kölcsön visszafizetését tanúsító okiratként írt alá.

A jogvita elbírálása körében a peres felek közötti tagi kölcsönszerződés létrejötte bír jelentőséggel; az, hogy az alperes a felperestől átvett 600.000 forintot a

tanúbizonyítás szerint ...nak átadta, érdektelen, ez ugyanis csak a kettejük jogviszonyában releváns.

Tekintettel arra, hogy az alperes a fent kifejtettek szerint a Cstv. 40. § (2) bekezdése alkalmazása során hitelezőnek minősül, vizsgálni kellett a továbbiakban, hogy a tagi kölcsön visszafizetése eredményeképp a többi hitelezőhöz képest előnyben részesült-e, illetőleg ezen szolgáltatás nem a rendes gazdálkodás körébe tartozott-e.

Osztotta a Fővárosi Ítéltábla a felperes azon jogi álláspontját, az alperes a tagi kölcsön részére történő visszafizetésével előnyben részesült, ugyanis a felszámolási eljárásban történő igényérvényesítés esetén a többi hitelezővel együtt a Cstv. 57. §-ában meghatározott kielégítési sorrendben juthatott volna hozzá a követeléséhez.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint egyértelműen megállapítható az is, hogy a tagi kölcsön visszafizetése nem tartozott a felperes rendes gazdálkodása körébe; ezen jogszabályi feltétel alkalmazásához fűződő egységes bírói gyakorlat szerint a rendes gazdálkodás körébe a cégjegyzékbe bejegyzett, a létesítő okiratban szereplő tevékenységi körök gyakorlása során az üzletszerű gazdasági kapcsolatokban megkötött szerződések, az ezek alapján teljesített szolgáltatások tartozhatnak; a Cg.... cégjegyzékszámra bejegyzett felperes cégadatai szerint a vitatott szolgáltatás nyújtásának időpontjában a társaság fő tevékenysége vasáru-festék- üveg-kiskereskedelem volt.

A Cstv. 40. § (2) bekezdése szerinti valamennyi jogszabályi feltétel teljesülése folytán felperes keresettel érvényesített jogának a jogalapja fennáll, a követelés okirattal is igazolt összege a perben nem volt vitás, ugyanakkor a főkövetelés után a felszámolás kezdő időpontjától támasztott késedelmi kamatigény csupán részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem a felszámolás kezdő időpontjában, hanem a visszakövetelési jog gyakorlásával, az alperes szolgáltatás visszaadására felszólításával vált esedékessé a követelés.

Az eljárás irataiból kitűnően a felperes 2011. augusztus 19-én kelt levelében öt napos határidőt szabva szólította fel az alperest a részére tagi kölcsönként kifizetett 600.000 forint visszafizetésére; a postai kézbesítést igazoló tértivevény szerint az alperes a felszólítást 2011. augusztus 24-én átvette.

A felszólító levélben megszabott öt napos határidő eredménytelen elteltével az alperes a Ptk. 298. § b) pontja szerint késedelembe esett, így 2011. augusztus 30. napjától terheli a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamatfizetési kötelezettség, az ezt meghaladó járulékgigény elutasításának volt helye, így az elsőfokú bíróság keresetelutasítása ekörben helytálló.

Mindezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a döntően megváltozott pernyertességre tekintettel, az elsőfokú perköltség viselésére is kiterjedően - a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, és a keresetnek

túlnyomórészt helyt adva kötelezte az alperest 600.000 forint és annak 2011. augusztus 30. napjától járó késedelmi kamata felperes javára történő megfizetésére, az ezt meghaladó követelés elutasítása tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyva.

Az alperes a döntő pervesztessége okán a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásával az elsőfokú eljárásra 30.000 forint + Áfa összegű, a 3. § (5) bekezdése alkalmazásával a másodfokú eljárásra 15.000 forint + Áfa összegű jogi képviselési munkadíjban került meghatározásra.

Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles 36.000 forint le nem rótt kereseti, valamint 48.000 forint le nem rótt jogorvoslati illetéket a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2012. december 4.

dr. Felker László s.k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.,
előadó bíró

dr. Senyei György s.k.
bíró